

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Tertia Conclusio. Iustè malefici pœna ignis interficiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

Tertia Conclusio. *Iustè malefici pœna ignis interficiuntur.*

Primò, quatenus Deo abrenunciant, & ad diaboli societatem declinant. Apostata enim perfidiæ pœna hæresis puniuntur. Hostiensis & Panormitanus in cap. i. de Apostat. pœna autem hæresis est meritò ignis. ex Ioan. 15. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arefcet, & colligent eum & in ignem mittent, & ardet. Ad hunc finem allegatur à Panormitano, Ioanne Andrea, & Hostiensi in cap. Ad abolendam, de hæreticis. Sunt etiam malefici præuaricatores, qui quasi spinæ euellentur vniuersi, quæ non tolluntur manibus, igneq; succensæ comburentur vsque ad nihilum. 2. Reg. 23. Secundò, quia committunt peccatum contra naturam, cui secundum legem diuinam, & iustam iudiciorum receptam consuetudinem, debetur pœna ignis. Tertio, lex ciuilis in L. Nullus aruspex, in hoc tit. pœnam ignis etiam ponit, quam nunc passim praxis criminalis obseruat. Imò tempore B. Gregorij hæc pœna pro Magis Romæ fuit in vsu. Nam lib. i. Dialogor. cap. 4. attestatur, quod eo tempore, quo primum malefici in vrbe Romana depræhensi sunt, Basilius quidam in magicis operibus primus, ex ardescente zelo Christiani populi, Romæ igne crematus sit. Et quamuis ad men-

tem

tem II. malefici viui essent comburēdi, tamen quando ad cor redeunt & conuertuntur, strāgulati prius in multis locis comburuntur, ne lenta & atrox mors desperationem inducat: & id obseruandum, nisi speciales circumstantiæ aliud suadeant, vt alibi traditum est.

Aliqua sunt ponenda obiectiones contra prædictas Conclusiones, & soluenda, quibus aliqui aduocati maleficorum vtuntur.

Prima obiectio. Malefici non sunt occidendi propter abnegationem fidei, aliās omnes Christiani forent occidendi: quia fidem abnegant, quoties præcepta Christi non seruant. 2. ad Timoth. 3. Erunt homines seipfos amantes, &c. voluptatum amatores magis quàm DEI, habētes speciem quidem pietatis, virtutem autem eius abnegantes. Et confirmatur exemplo B. Petri, qui, vt Euangelistæ attestātur, ter Dominum abiurauit & negauit, & tamen non fuit capitis damnatus. Et quotus quisq; est nostrū, qui id ipsum non facit, id est, Deum non abneget, & Dēmonio non adherat: siquidem omnis qui facit peccatum, seruus est peccati: & qui committit peccatum, ex diabolo est, quoniā ab initio peccat. Hoc argumentum magni facit & exaggerat sapius VVierus.

Respondetur ad hanc obiectionem, quod maxima est differentia inter Christianos mortaliter peccātes alijs peccatis, & inter maleficos

R r 4 Deum

Matth. 26.

Marc. 14.

Lut. 22.

Ioan. 15.

Ioan. 8.

1. Ioan. 3.

Deum abnegantes. Sicut enim non omnis mortaliter peccans est hæreticus, vt docet Franciscus Squillacensis, de fide Cathol. cap. 22: Ita non omnis peccans abnegat Christum eo modo, quo malefici. Ad cuius rei declarationem notandum est ex S. Thoma 2.2. q. 12. art. 1. & alijs Theologis alibi, quod apostasia importat retrocessionem quandam à Deo, quæ quidem diuersimodè fit, secundum diuersos modos, quibus homo Deo coniungitur. Homo autem Deo coniungitur tum per fidem, tum per debitam & subiectam voluntatem ad obediendum præceptis eius: tum per aliqua specialia ad supererogationem pertinentia, sicut per religionem, clericatum, aut sacrum ordinem. Nunc ad argumentum. Impropiè est apostasia, quando aliquis retrocedit à Deo per inobedientiam & transgressionem mandatorum Dei, & non subdit suam voluntatem diuinis præceptis, vt contingit in omni peccato mortali. At propria & pessima est apostasia, omnino à Deo recedere, per expressam abnegationem Christiani nominis, & renunciationem professionis in Baptismo susceptæ, quod est statum Christianæ religionis derelinquere, & seruitutem Dæmonis assumere: quod nullus hominum facit præter maleficos: & hæc potest dici apostasia perfidiæ. Dicitur ergo largo modo infidelis & fidem negare, qui non ambulat secundum legem mandatorum Dei, quatenus non

ope-

operatur conformiter ad præscriptum fidei. Si-
 mile exemplum habere possumus in odio Dei.
 Omnis enim mortaliter peccans, aliquo modo
 Deum odio prosequitur. Nam scriptum est:
 qui malè agit, odit lucem: non tamen omnis
 peccator peccat peccato odij Dei specialiter
 sumpti, contra charitatem Dei, vt apud Theo-
 logos in confesso est. Ad quod penitius intelli-
 gendum, obseruandum est cum Scoto in 2. d.
 37. & Gabriele ibidem d. 35. q. vnica, art. 4. dub.
 1. quod auersio à fine vltimo, scilicet Deo, du-
 plici modo intelligi potest: Formaliter, & Vir-
 tualiter. Formaliter, quando in auertendo
 habet vltimum finem pro obiecto positiuè vel
 priuatiuè. Positiuè, vt scilicet voluntas nolit
 illum finem actu positiuo: & hoc est proprie
 odio prosequi Deum, & formaliter proprio
 peccato se auertere à Deo, nec aliud hoc pecca-
 tum habet obiectum à Deo. Virtualiter auer-
 titur à Deo, quando auertitur ab aliquo ne-
 cessario ad consequendum vltimum finem:
 Sicut infirmus dicitur se auertere à sanitate,
 quando auertit se à poculo amaro, sine quo
 non potest haberi sanitas. Auersio formalis
 constituît distinctam peccati rationem, nec
 formaliter includitur in quolibet peccato
 mortali, sed efficit speciale peccatum, scilicet
 odium Dei. Virtualis, autem auersio commu-
 nis est omni peccato mortali. Quia in omni
 mortali voluntas inordinatè se habet, respectu

*Duobus
 modis quis
 se potest à
 Deo auer-
 tere.*

alicuius necessarij ad vltimum finem, ratione diuini præcepti. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata Dei. Conformi ratione in nostra materia dicere possumus, non omnis peccans formaliter Deum abnegat, vel explicitè, vt aliqui dicunt, quemadmodum malefici & *sage*, qui expressè Deo, professioni in Baptismo suscepto, & communioni Sanctorum abrenunciant, & declinant ad inimicum, ei que suam operam addicunt. Quod nec etiam hæreticus facit, qui quamuis proprio sensu ductus aliquem fidei articulum ex errore neget, quem putat nõ esse articulum fidei, nec ex pertinacia vult suum iudicium Ecclesiæ submittere, tamen non abnegat, nec quidem abnegare Deum cogitat modo prædicto. Quod obijcitur negatio S. Petri: nihil facit ad propositum. Quæ enim est similitudo illius negationis, & abrenunciationis maleficorum & *sagarum*? Petrus metu mortis Christum quidem ore negauit, non tamè corde recessit, nec in partes Iudeorum declinauit, nec consilium aut pactum inijt contra Dominum suum. At malefici à Dæmone tentati in tam crudele facinus perfidiæ consentiunt, vt abiurent suam professionem, Dæmonem sequatur, venerentur, ac cum eo conspirèt contra regnum Dei. S. Petrus statim ad cor redijt, peccatum defleuit, & reuersus est ad Dominum: Sed *sage* & malefici etsi à Dæmone se deceptos recognof-

noscant, perditum tamen statum sequuntur,
 & indies in peius relabuntur, nec resipiscunt.
 Fatendum enim est id, quod omnibus notif-
 simum, humanum esse cadere, quod & Petro
 accidit, sed diabolicum esse perseuerare: quod
 ferè omnibus maleficis conuenit. Sanè miseri-
 corditer subueniendū esset tam miserè à cal-
 lidissimo hoste deceptis, & mitiùs cum eis a-
 gendum, si excusso iugo seruitutis, ad Deū per
 pœnitentiam, & veram peccatorum cōfessio-
 nem redirent, & non in tā miserabili statu per-
 sisterent cum periculo animæ & corporis. At
 ex maximo numero paucissimi excutiunt du-
 ram illam seruitutem, ante finem vitæ, si non
 ad manus iustitiæ deueniant. Tunc cū iam
 quasi de vita desperant, ob peccata commissa,
 metu mortis & instructione sana concutiuntur,
 miserum statum recognoscunt, in quo si disce-
 derent impœnitētes, (quod communiter fieri
 solet, quādo morte naturali præueniuntur) si-
 ne dubio igne perpetuo cremarētur, quē pœ-
 nitentes Deoq; recōciliati, téporali & quidem
 breuissima ignis pœna redimūt, si iustitia pub-
 lica puniātur. Ex qua caussa profectò cru-
 deles nō solū in Remp. sed etiam in corpus & ani-
 mam maleficorum hominū sunt illi, qui ipso-
 rum non conuersos per pœnitentiā oportuna, & li-
 berā & firmā, liberare contendunt, aut consul-
 tatione fugæ, aut patrocinio, aut potenti de-
 fensione, vt sic in statu diabolico moriantur:

Quasi

Quasi misericordia sit parcere corpori, ob aliquem humanum respectum, contra ordinem charitatis, qui requirit ut magis anima proximi diligatur, quam etiam corpus proprium. S. August. lib. 1. de doctrina Christiana cap. 27. & S. Thomas 2. 2. q. 26. arti. 5. & deinde in æternum anima & corpus ardeant, quod Dæmon maximè in hoc opere desiderat, ut habeat eos socios in pœna, quos imitatores & participes sceleris fouit in hac vita. Considerandum illud: Momentaneum est quod delectat, sed æternum quod cruciat: quod nos ad nostrum propositum transponere possumus. Momentanea in hac vita pœna pro magnis sceleribus est, quæ cruciat: sed æternum gaudium in cœlesti patria, quod delectat. Perpendendum etiam aliud August. ad Vincetium Donatistam, insertum 23. q. 4. can. Nimirum. Non omnis, qui parcat, amicus est, nec omnis qui verberat, inimicus. Meliora sunt vulnera amici, quam blanda oscula inimici. Melius est cum seueritate diligere, quam cum lenitate decipere. Atque hinc paucis recolendum est & respondendum, quod quidam aduocati horum clientulorum obijciunt contra quosdam Magistratus, magos & maleficos pro officio suo & potestate tradita persequentes, quod audito nomine malefici, aut sagæ, clament: Ad ignem; non secus atq; olim Tyranni contra Christianos & Martyres clamitabant: Ad Leones. Ta-

lem

lem clamorem necdum audiui: si tamen iudices aliqui non ex temeritate, aut sanguinolentia, sed Zelo iustitiæ & amore diuinæ maiestatis pronuncient dicta verba de maleficis & sagis, non video quam Tyrannidem ostendant. Nisi velimus damnare Hieronymum in regula Monachorum, part. 3. tract. 9. cap. 7. dicentem. Non est crudelitas pro Deo crimina punire, sed pietas: aut multò magis clamantem & verba repetentem Dominum apud Ieremiam redarguere. Gladius ad Chaldæos, gladius ad *Ierem. 50.* diuinos, gladius ad fortes illius, &c. Si gladius ad Chaldæos & diuinos, nunquid ignis ad magos, & maleficos ob excellentiam, quorum crimina grauissima diuinam maiestatem lædunt, & Dei Optimi Maximi indignationem prouocant, vt iustè nobis irascatur. Crescente enim malitia crescit & pœna, quæ commensuratur culpæ. Si ergo Chaldæi & diuini, secundum Dei sententiam, gladio puniuntur, sicut etiam tales capitaliter leges ciuiles in hoc tit. C. statuerunt puniendos: nescio quid iniustitiæ committatur, si malefici & magi sic dicti, ob criminum magnitudinem, pœna ignis afficiantur.

Secunda Obiectio. Malefici & sagæ non sunt etiam puniendi ob pactum inicum cum Dæmone, cùm hoc pactum imaginarium sit, & nemo dicat huiusmodi esse, nisi delusæ mulieres, cùm etiam impossibile sit tale pactum.

Hoc

Hoc argumentum latius deduximus & confutauimus in 1. parte superioris tractatus de confess. malef. prælud. 6. à pag. 23. & 35. quare lectorem eò remittimus.

Tertia Obiectio. Non sunt etiam malefici comburendi, ob peccatum venereum contra naturam cum Dæmone commissum. Quia hoc etiam imaginarium, & impossibile est. Hoc argumentum etiam ad longum formauimus, & dissoluimus in d. tract. part. 1. conclus. 5. à pag. 91. Ideo lector illum locum videat.

Quarta Obiectio. Non etiam sunt igne absumendi, propter incantationes frugum, inductionem grandinum & tempestatum: quia huiusmodi etiam efficere non possunt, cum excedat eorum potentiam. Et si pro responsione huius argumenti multa dicta sint in L. 4. q. 4. tamen hic breuius respondendum est. Ad memoriam reducendum est, quod alibi tractatum est in superioribus, Dæmonem, Deo permittente, concurrere ad huiusmodi maleficia cum maleficis & sagis, & nisi ipsi concurrerent, Dæmonemque in auxilium ex pacto vocarent, effectus non sequeretur. Quare rectè Glossa interlinearis in Exod. 22. in illa verba: Maleficos non patieris viuere, interpretatur: Cooperatores & adiutores Diaboli. Et licet homo physicè & naturaliter tales effectus proximè attingere nequeat, cum eius potestatem excedant: concurrat tamen

tam

tanquam causa partialis moralis, voluntate & consensu, accedente etiam aliqua non raro actione exteriori physica, & conatu praeiudic. Quae omnia sufficiunt, ut culpa imputetur, & poena infligatur. quia quando voluntas & consensus praebent efficacem causam effectui malo consecuto, facientem & consentientem per poena constringit, secundum Sacram Scripturam, & utrumque ius. Rom. 1.86. d. can. facientis. 2. q. 1. can. Notum. cap. 1. de offic. & potest. iudic. delegati. Agentes & consentientes pari poena Scripturae testimonio puniuntur. & L. Si quenuquam. C. de. Episcop. & cler. & L. Quisquis. C. ad Legem Iul. Maiest. Quod maxime verum est, quando auxilium dans & cooperans, se ad maleficium committendum coadunauerit, ut multis allegationibus comprobatur Marsil. in practica §. Constante. num. 46. & in cons. 34. num. 7. & consil. 67. num. 44. & alibi. Maleficus autem semper coadunatur Dæmoni in talibus operationibus, in ordine ad effectum. Confirmo latius communi Canonistarum & Legistarum doctrina, quod quando auxilium dans est causa proxima maleficii, eadem poena, qua principalis, punitur: & hanc esse communem, attestantur ex alijs Didac. Couarr. in Clement. Si furiosus, de homicid. Julius Clarus lib. 5. §. fin. pract. Criminalis, q. 90. & Damhauder. in pract. Criminali cap. 133. Quod maxime obtinet secundum Iulium
 Cla.

Clarum & Marsilium in cons. 25. num 8. quando delictum committitur prauo tractatu, vel deliberatione, & accedente consensu eius, qui cooperatur: quæ nostris magis conueniunt. Nam semper quando volunt concurrere ad inferendum aliquod maleficium, & calamitatem, prouo consilio, tractatu, & deliberatione in nocturno conuentu, aut secretè communicant, & medijs à Diabolo præpositis se accingunt. Sic iam proximè in quatuor temporibus Pentecostes, nocte diuidente dies Iouis & Veneris, hoc Anno Domini 1591. tractatum habuerunt de perditione fructuum & frumentorum, cuius effectum Deus orandus est, ut auertat. Ex quorum congregatione, Deo omnia suauiter disponente, & Iudicum corda mouente, quamuis nec duo menses à tempore tam sceleratæ congregationis transierint, iam aliqui & aliquæ interceptæ sunt, & flammis absumptæ, quæ tractatum aperuerunt, imò etiam admonuerunt, ut diuinam precibus interpellarent homines maiestatem, ut eorum conatus impediret, & potestatem dirigeret ad prosecutionem iustitiæ. His addo, quod non solum consensu & prauo tractatu maleficus concurrat ad maleficia incantationis & perditionis frumentorum, per aeris perturbationem, sed procedit ad actum proximiorum, quem potest exercere, & putat efficacem ad executionem maleficij. Quando effectus ex
deli-

definitione tractatus, aut proposito malæ voluntatis expediendus est, signum & symbolum externum ex pacto admouet, quo excitus Dæmon profilit, & concurrit ad productionem effectus suæ potentiaæ congruentis. Sic quando excitanda pluuia, Saga scopas erigit, aut aquam in nomine Dæmonis post tergum in aërem projicit: vel si velit grandines fieri, fortè ex præscripto Dæmonis, silicem percutit aliquo instrumento ligneo aut ferreo, quem admodum quidam fecit superiori Anno 1591. circa festum S. Iacobi, non procul hinc, quando grandinis lapidatione in certis quibusdam locis, & non alijs, ad vnum miliare circa, & prope ciuitatem hanc, maximum damnum vineis inuectum est, & auena in agris grandinibus triturata in multis locis. Talibus signis principalis operans prouocatur, quando maleficus, quem potest proximum conatum ad effectum exercere, adhibet. Si ergo qui dat signum furanti ad furti perpetrationem, furti fit reus. ff. ad L. Iul. peculatus. L. Sacrilegij. §. Si quis ex metallis, & qui dolosè ac malignè dando signum, & occasionem ad homicidium concurrat, vt homicida punitur. L. Item si obstetrix, ibi: Quomodo non punitur incantationis signum datus diabolo, ad nocendum hominibus,

Sf

bus,

bus, & rebus ad eorum conseruationem necessarijs?

Quinta obiectio. *Nunc quidam cras-
forum ingeniorum, vt intelligo, sic argu-
mentantur. Deus permittit maleficia fieri,
& maleficos viuere, ergo non sunt puniendi,
& à vita tollendi.*

TEMPORÉ. S. August. quidam hoc argu-
mento contendere volebant diuinationes non esse malas, nec Deo displicere, vt est videre apud S. August. in lib. de diuinatione, cap. I. Respondetur breuiter ad argumentum, si quid probaret: concluderet homicidia, adulteria, blasphemias, crimina læsæ maiestatis tam diuinæ, quam humanæ, & omnia scelera non esse punienda. Quia Deus ea fieri permittit, & non semper punit in hac vita, vt videmus. Non ergo sequitur, Deus ea fieri permittit, & non punit: ergo scelerati homines non sunt à vita tollendi. Sed bene hinc inferimus ea esse mala, quia Deus prohibuit fieri, magistratuiq; mandauit, vt scelera puniant, & ipse etiam quædam flagitia seuerissimè puniuit, vt passim patet in veteri testamento, & sic Iudicibus etiam imperauit, vt maleficos non sinant viuere. Magistratus enim non sine causa gladium portat, est enim Dei minister, vindex in iram ei, qui malum agit, vt Paulus ait. & S. Petrus in epist. inquit. Subiecti estote omni humanæ

Exod. 22.

Rom. 13,

1. Petr. 2.

manę creature, propter Deum, siue Regi, quasi
 precellenti: siue Ducibus, tanquam ab eo mis-
 sis ad vindictam malefactorum, laudem verò
 bonorum. Sic igitur licet Deus scelera per se
 nunc non puniat, dedit tamen magistratui pu-
 niendi non solū potestatem, sed etiam manda-
 tum, vt puniant. Quę causa est, vt magistratui
 imputetur ad culpā, si gladio non vtantur pro
 officio iniuncto, & sinant sceleratos cum scan-
 dalo multorum & reipub. detrimento viuere.
 Ad hoc propositum faciūt ea, quę Orig. hom.
 20. super lib. Numer. adducit, occasione illo-
 rum verborum Num. 25. vbi cūm populus Is-
 rael fornicatus esset cū filiabus Moab, Domi-
 nus iratus ad Moysen dixit. Tolle cūctos prin-
 cipes populi, & suspende eos contra solem in
 patibulis, vt auferatur furor meus ab Israël.
 Orig. hęc ait. Populus peccat, & principes o-
 stentantur contra solem. Idem ad examinan-
 dum producuntur, vt arguantur à luce. Vi-
 des quę sit conditio principum populi, non
 solum pro suis proprijs arguantur delictis,
 sed & pro populi peccatis coguntur reddere
 rationem, ne ipsorum sit culpa, quod populus
 deliquit, ne fortè non docuerint, ne fortè non
 monuerint, neq; solliciti fuerint arguere eos,
 qui initium culpę dederint, vti ne contagio
 dispergeretur in plures. Hęc enim omnia fa-
 re principibus imminēt & Doctorib. Si enim
 illis hęc nō agentibus, nec sollicitudinem ge-
 renti-

rentibus circa plebē, peccauerit populus, ipsi ostentantur, & ipsi ad iudicium producantur. Arguit enim eos Moyses, id est, lex Dei, velut negligentes & desides, & in ipsos conuertetur iracundia DEI, & cessabit à populo. Hæc Origenes.

Dubium hic resoluendum est, quod aliquando in hac materia occurrit, ob frequentiam sceleris.

Quid dicendum sit de pueris, qui incidunt in crimen maleficorum?

IN his locis pueri vtriusq; sexus, hisce annis reperti sunt, hoc detestabili crimine infecti. Certum est ex communi Doctorum sententia, quod impubes etsi sit doli capax, non punitur capitali pœna, aut membri mutilatione, nisi sit proximus pubertati: de qua materia tractant Iulius Clarus lib. 5. §. fin. practic. Criminal. q. 60. Marsil. in practi §. Quoniam. num. 96. & alij alibi. Impuberes autem censentur secundum DD. in c. 1. & 2. de delictis puerorum: fœminæ vsq; ad 12. annum, masculi vsque ad 14. annum, quantum ad peccatum carnis. Sic etiam minor ætate excusatur à pœna ordinaria Sodomie. Socinus Iunior lib. 3. conf. 7. Menoch.